

Контрольний

ПРОЛІТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий комуніст

ІМ. ДІДЧИЖЕВСЬКОГО

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ АКSM

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ З 1939 РОКУ

Рін видання XVI
№ 31 (1979).

ЧЕТВЕР, 13 березня 1975 року

Ціна 2 коп.

ПЕРШІ У ЗМАГАННІ

ЗА ДВА МІСЯЦІ НАДОЇЛИ НА КОЖНУ КОРОВУ КІЛОГРАМІВ МОЛОКА:

Світлана ГРИГОР — колгосп імені Леніна Долинського району — 1049;
Ольга КОЗАЧЕНКО — Несватківській відділок радгоспу Другого імені Петрозького цукрокомбінату Олександрівського району — 971;
Ольга КОСТЮКЕВИЧ — колгосп «Дружба» Онуфріївського району — 812;
Марія МІРОШНИЧЕНКО — колгосп «Перше травня» Маловисківського району — 809;
Галина ВЛАСЕНКО — колгосп імені Шевченка Знаменського району — 786;
Надія ГОВОРУН — колгосп імені Ульянова Голованівського району — 778;
Галина ПОКЛАД — колгосп імені Леніна Долинського району — 746;
Надія ЛАПА — колгосп «Дружба» Новоукраїнського району — 713;
Валентина ГУГНА — радгосп цукрокомбінату Олександрівського району — 695;
Надія ПІДКОПАЄВА — колгосп «Перше травня» Маловисківського району — 659.

ВИКОНУЄМО НАКАЗ XVII З'ІЗДУ ВЛКСМ

За досвідом до наставників

Комсомольський контроль над продукцією, яку випускає Кіровоградська фабрика «Побутмеблі», впроваджує молоді мебелі. Нещодавно це питання обговорювали на комсомольських зборах. Бригадир комсомольської молодіжної бригади Микола Білик, майстри Василя Дерда, Микола Вербова, запропонували глибоко вивчити і впровадити досвід бездефектної роботи наставників молоді. З цієї думкою погодилися всі. Постійне і наполегливе навчання, підвищення кваліфікації, комсомольський контроль, — їх комсомольці назвали своєю основною зброєю в боротьбі за якість продукції фабрики.

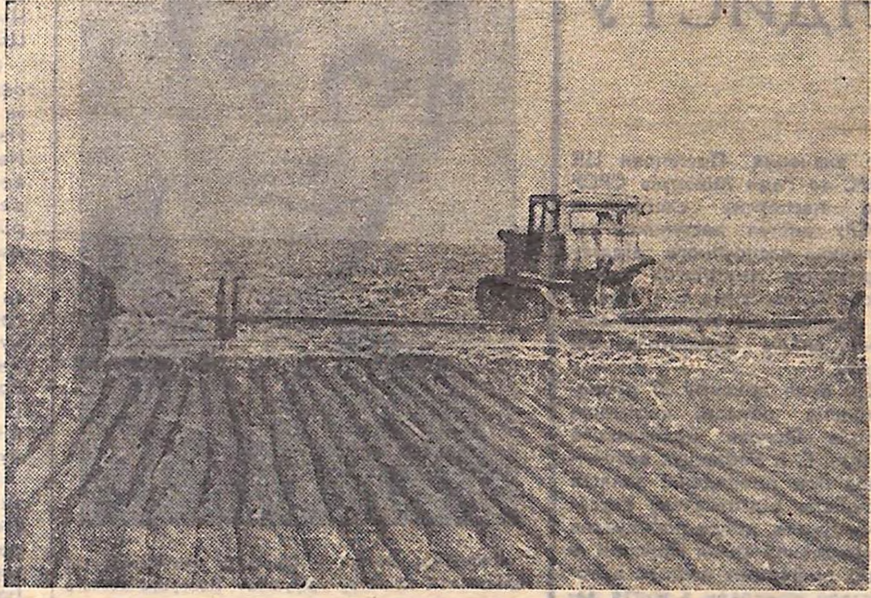
І. СКРИННИК, робітник Кіровоградської фабрики «Побутмеблі».

ПОЛЕ КЛИЧЕ ХЛІБОРОБА

Як тільки дозволила погода, механізатори тракторної бригади, очолюваної Л. Грабаром, колгоспу імені Енгельса Кіровоградського району розпочали закривати вологу. На поле вийшли десять агрегатів. Ведуть їх поряд з досвідченими молоді трактористи

О. Безушко, С. Трохимець, О. Грабар, М. Кузьмич, А. Крикуненко, М. Фабрика. Вони значно перевиконують змінні норми.

На фото: агрегат А. Крикуненка на закритті вологи. Фото Ю. ЛІВАШНИКОВА.

ДО ОБМІНУ КОМСОМОЛЬСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ

ТРУДОВИМИ УСПІХАМИ

НЕЗАБАРОМ в комсомольських організаціях Світловодська розпочнеться обмін комсомольських документів. До цієї події вже повністю підготувалися члени ВЛКСМ заводу чистих металів імені 50-річчя

СРСР. Першими розпочнуть обмін комсомольці цеху № 8. Своєю готовністю до важливого заходу вони підкріплюють трудовими справами. З часу Всесоюзних комсомольських зборів скрізь набірає розповсюдження почини молодих москвичів — на честь 30-річчя Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні працювати за себе і «за того хлопця». У соціалістич-

ному змаганні за дострокове виконання планів завершального року попереду йдуть ударники комуністичної праці: плавильники Петро Бельбас, Анатолій Ткач, Олександр Макаров, лаборанти Лідія Соколенко, Надія Савенко.

С. ТИШКО, плавильник Світловодського заводу чистих металів імені 50-річчя СРСР.

УВАГА —

СПЕЦІАЛІСТАМ

В моїй кишені новенький комсомольський квиток. Першого дня весни мені в урочистій обстановці вручили його в міській комсомолу. Запам'яталася розмова з другим секретарем

міському Аллою Грушею перед врученням. В співбесіді мене спитали, чи задоволений я роботою з молодими спеціалістами. Питання було, як кажуть, саме в ціль. Є на заводі рада молодих спеціалістів. Та поки що не стала вона керівним органом в згуртуванні молодих інженерів, техніків. Думаю, що це упущення комітет комсомолу заводу

повинен врахувати в своїх майбутніх планах. І ще потрібно більш чітко контролювати виконання особистих творчих планів молодими спеціалістами. Ці думки я й виклав у співбесіді в день отримання комсомольського квитка нового зразка.

О. ПЛІЧКО, інженер-конструктор Олександрівського електромеханічного заводу.

Планета МК

Молодь — ювілею перемоги

Зміцнення дружби з радянською молоддю і своїми ровесниками з інших соціалістичних країн, активна участь у розвитку виробництва — такі цілі молодіжного руху «Естафета дружби Спілки вільної німецької молоді», що розгорнувся по всій Німецькій Демократичній Республіці. Цю ініціативу молодь НДР присвячує

30-річчю розгрому гітлерівського фашизму. Тема номер один на зборах первинних організацій СВНМ — участь молоді НДР у будівництві ділянки газопроводу Оренбург — Західний кордон СРСР, яке СВНМ оголосило своєю ударною будовою, обговорюються кандидатури членів будівельних загонів, складаються графіки роботи на магістралі, бригади, що посилає з своїх рядів молодих будівельників, беруть підвищені зобов'язання:

виконувати змінні виробничі норми і за тих, хто працюватиме на трасі газопроводу.

Через колір шкіри...

Расова дискримінація «кольорового населення» — дуже поширене явище на британських островах. Особливо гостро вона виявляється у розподілі житлової площі. Величезна кількість вихідців з країн Азії і Африки, яких налічується в Англії близько одного мільйона, живуть

у тяжких умовах. Багато з них взагалі не мають даху над головою. Про це говориться в спеціальній доповіді, опублікованій тут громадською організацією в питаннях расових відносин «Раннімід траст». Сотні іммігрантів, які прибули в Англію з країн співдружності націй, взагалі не можуть знайти собі притулку і змушені ночувати в парках, на залізничних станціях і під мостами Темзи.

Вихідці з країн Азії і Африки зазнають дискримінації через колір своєї шкіри при влаштуванні на роботу.

Заява М. Дауда

«Зовнішня політика Афганістану ґрунтується на принципах неприєднання, на принципах боротьби за зміцнення миру і міжнародного співробітництва», — заявив глава держави і прем'єр-міністр Афганістану М. Дауд, який перебуває в Індії з офіційним візитом. Виступаючи на прийомі, який було дано на його честь, М. Дауд висловив глибоку стурбованість спробами певних імперіалістичних кіл посилення воєнної приготування

в Південній Азії. Дії імперіалізму, підкреслив він, приведуть лише до гонки озброєнь, вони перешкоджають процесові міжнародної розрядки, встановлення міцного миру в цьому районі.

Говорячи про становище на Близькому Сході, М. Дауд висловився за виведення ізраїльських військ з окупованих арабських територій і відновлення законних прав народу Палестини. Як він підкреслив, це необхідно для досягнення міцного миру і гарантування безпеки в цьому районі земної кулі.

Відповідай, товаришу комітет!

МИКОЛА язно не звик до великої аудиторії. А тут до того ж багатьох бачив вперше. Він поволі підвівся, коли йому дали слово — збирався з думками, хотів не пропустити найважливішого. Тим, хто сидів оддалік, до перших його слів навіть дослухатись довелося — тихо почав говорити, з паузами. Та поволі зникла ніяковість, і розмова пішла плавна, чітка. Це — коли почав розповідати про свого наставника, старого хлібороба діда Григорія Чудненка, про свій рекорд на «Колосі», про те, якими нелегкими були минулі живня.

— ...По тридцять п'ять центнерів на площі понад чотириста гектарів зібраних в нашій бригаді. Мій намот — п'ятнадцять тисяч сімсот два центнера за живня — ніхто не перевершив серед молодих. Та вважаю — це не межа. В завершальному році зобов'язуюся намотати сімнадцять тисяч центнерів зерна. Схвальний гомін пішов по рядах. Вітали молодого хлібороба і з досягненням і з тим, що намірився не відступати й надалі. І раптом сивоскроня жінка в президії спитала:

— Як відпочиваєш, Миколо, і як твої товариші з бригади?

Запитання було настільки несподіваним, що виступаючий якось мить мовчав навіть. Говорили ж в основному про досвід роботи комсомольсько-молодіжних колективів, про плани і завдання на майбутнє. А тут запитання не по темі. І раптом де й подівся розмірений, неквапливий тон: Микола заговорив заздалеку, гарячкуватого.

— Був клуб старий у нас... Та й у того стеля завалилася. Ні нової кінокартини подивитися, ні лекції послухати немає де. Отак і відпочиваємо.

Е БУЛО на традиційній зустрічі переможців соціалістичного зма-

гання 1974 року в обкомі комсомолу. Виступав комбайнер з колгоспу імені Фрунзе Долінського району Микола Ланкратов. Вперше на минулих живнях він завоював приз обласної молодіжної газети «Кращому молодому жінцю Кіровоградщини», вперше його запросили на зустріч молодих передовиків області. Як і попередні товариші, Микола Ланкратов побудував свій виступ на розпо-

соціалістичної Праці, агроном-садовод з колгоспу імені Шевченка Кіровоградського району Антоніна Гнатівна Ігнат'єва. Ветеран-наставник, вона з досвіду знає, що відпочинок, цікавий, змістовний, обов'язково додає настрою в праці. Ось чому звернулася саме до Миколи Ланкратова. Мовляв, працюєш ти, хлопче добре, на совість. А чи міг би краще?.. Є умови для цього?.. Здавалося,

село — це не тільки кінозала чи зала для концертів. Тут і збори відбуваються, і лекції читають. Врешті — це просто найпопулярніше в селі місце спілкування людей від молоді до стариків. І в «неперспективній» Михайлівці за рішенням правління колгоспу почали будувати клуб на 150 місць. В 1973 році заклали фундамент і звели стіни. На цьому новобудова «зупинилася». Причини «консервування» будівництва голова колгоспу Б. П. Швагер пояснює коротко:

— Немає лісу для перекриття стелі, немає цементу...

І тут же додає, що, коли кінчали будувати нову школу, то де тільки не їздили за лісом. Школа сьогодні прикрашає центральну садибу колгоспу. А щоб новий клуб у селі Новомихайлівці почав, нарешті, приймати гостей, теж потрібно поїздити за будівельним лісом. Вихід із становища, здається, недовозначний.

На зустрічі в обкомі комсомолу старожил Новомихайлівки Микола Ланкратов промовчав про позицію, яку зайняв комітет комсомолу в питанні організації відпочинку молоді. А позиція та — «моя хата — скраю». Попередній комітет не займався проблемою відпочинку, будівництвом клубу в Миколиному селі не цікавився. Не ліпші справи й при новому секретареві комсомольської організації — Миколі Сілічу. А вже в активі комітету зараховується ударна праця молоді колгоспу. І забувають, що надпланові проценти і центри, вироблені руками сільських дівчат і юнаків — вимагають і вищого коефіцієнту корисної дії комітету комсомолу.

О. БАСЕНКО,

спецкор «Молодого комунара».

Долінський район.

СПИСАЛИ... КЛУБ

віді про досвід роботи, про план бригади. І це не виходило із загального руслу розмови на зустрічі. Так вже склалося, коли говорять майстри врожаїв чи рекордів на заводах, фабриках, обов'язково повинні йти про працю, про її результати, про надпланові центри, зекономлені матеріали... Заперечувати, тим більше ставити під сумнів що формулу контакту людей, в чьому житті саме праця займає виключне місце, звичайно ж, недоречно. Адже говорять про найхвилюючіше. Говорять прямо. І часто не надають уваги іншим факторам, часом на перший погляд таким, що безпосереднього відношення до діла не мають. А вони, ті інші фактори, не такі-то вже й «нейтральні». Іноді на перевірці виступають досить активними чинниками цілком конкретних досягнень.

Зненацька для Миколи прозвучало тоді на зустрічі питання про відпочинок. Його поставила почесний гість, Герой

відводила Герой Праці від основної теми, а насправді підвела до неї молодого хлібороба впритул.

МИКОЛА Ланкратов живе в селі Новомихайлівці, тут і тракторна бригада, де він працює. Село можна віднести до середніх за кількістю дворів — всього їх 120. Після укрупнення колгоспу Новомихайлівку вважають неперспективною. А раз так, то навздоки вкладають кошти в неперспективні будови. Так і жили новомихайлівці. Стіни клубу підперли дрючком — є де подивитися фільм, концерт сільських аматорів. Та якось в аварійному приміщенні сеанс відмінили, а на двері повісили замок. Так в 1970 році списали єдиний культурний заклад в селі. До центрального клубу вісім кілометрів, з яких п'ять — бездоріжжям. Жителі ж 120 «неперспективних» дворів хотіли і від кіноновинки не відставати, і просто з сусідами, знайомими зустрітись після роботи не на вулиці. Адже клуб в

ПОЛІТИЧНИЙ ГАРТ ЗАПИТАННЯ
ПРОПАГАНДИСТУВІДКРИТЕ ЗАНЯТТЯ:
ПРАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ

ВІДКРИТІ заняття в гуртках і теоретичних семінарах стали основною формою удосконалення методичної майстерності і навчання пропагандистів, поширення кращого досвіду роботи. У першому (підготовчому) періоді методична рада, перш за все, визначає гурток для проведення заняття, в якому навчання ведеться на високому теоретичному рівні, тісно пов'язується з комуністичним будівництвом, слухачі — беруть активну участь в трудовому і громадському житті колективу. Очолювати гурток має досвідчена людина — вихователь молоді.

Після цього необхідно обрати тему, котра вивчатиметься через 3-4 заняття, щоб присутні пропагандисти змогли потім використати досвід проведення цього уроку у своїй практиці.

За час підготовчого періоду члени методичної ради мають кілька разів познайомитися з слухачами гуртка, провести індивідуальні консультації з пропагандистом, допомогти йому підібрати літературу. Потім треба завчасно намітити, кого запросити на відкрите заняття.

Другий (основний) період — це день проведення відкритого уроку. Пропагандист в присутності запрошених керівників гуртків починає навчан-

ня. Відповідно до складеного плану викладає новий матеріал, влаштовує бесіду. При цьому використовуються підготовлені технічні засоби, наочні посібники. Для активізації заняття керівник гуртка звертає увагу на конспектування слухачами окремих положень теми, створює атмосферу дискусії, прилучає учасників до розмови. В кінці заняття підбиваються підсумки. При цьому треба дбати про остаточне засвоєння матеріалу, щоб слухачі отримали практичні завдання.

У третій (заключний) період входить обговорення проведеного заняття.

В період проведення обласного семінару пропагандистів мережі комсомольської політосвіти проходив відкритий урок в гуртку «Основи правових знань» Кіровоградського заводу радіовиробів, де пропагандистом Г. І. Мирончук. Заняття відбувалось за таким планом: обговорення рефератів на тему: «Дисципліна праці», підготовлених слухача-

ми; вивчення Постанови ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР про паспортну систему в СРСР; виступ заступника начальника паспортного відділу управління внутрішніх справ міста Кіровограда Б. І. Кизіля та відповіді на запитання слухачів; аналіз відкритого заняття.

Тут були присутні 27 пропагандистів області, керівники гуртків «Основи радянського права». Г. І. Мирончук використала при проведенні заняття наочність, підготовлену слухачами гуртка, добре побудувала обговорення теми. Присутні в своїх рефератах широко використали приклади з життя заводського колективу, роботи комсомольської організації. Проведення відкритих занять має ввійти в постійну практику роботи районних методичних рад комсомольської політосвіти.

А. МЕРЕНКОВ,

член обласної методичної ради мережі комсомольської політосвіти, м. Кіровоград.

Олександр Вергун — секретар комсомольської організації колгоспу «Дружба» Новоукраїнського району. Чимало трудових здобутків на рахунок колгоспної комсомолки. І в праці, і в спорті, і у відпочинку юнаки і дівчата завзяті і дружили. Особистий приклад подає секретар. Вмілий організатор, Олександр побудував роботу так, щоб у кожній задуманій справі брали участь всі, щоб серед комсомольців не було пасивних і байдужих. Ось звідки і авторитет. Тому і довіряють О. Вергуну юнаки і дівчата колгоспу «Дружба» вже восьмий рік очолювати комсомольську організацію.

На фото: О. ВЕРГУН.

Фото В. КОВПАКА.

ХТО ГОТУЄ
НАИСМАЧНІШЕ

● ДВА ДНІ В РЕСТОРАНІ «ВЕСНА» ЗМАГАЛИСЯ У МАЙСТЕРНОСТІ СПЕЦІАЛІСТИ СМАЧНОГО ЦЕХУ.

Перше місце зайняли офіціанти Ніна Ніколенко та Діда Груєнко, кухар Надія Першина, кондитер Наталія Короткова з Кіровограда і Валентина Переплютчикова (Олександрійський комбінат громадського харчування).

На другому — офіціанти Віра Місєвра (Кіровоград) і Валентина Корзун, кухар Ніна Хлевна та кондитери Надія Пронь і Любова Турчина (всі четверо із Світловодського комбінату громадського харчування).

На третьому — офіціанти Світлана Грабарник і Любов Калиба, кухар Валерій Хмелідзе та кондитери Тетяна Пономарьова (всі з Кіровограда) і Олександра Скрипникова (Олександрія).

У бригадній першості перше місце присуджено бригаді кухарів Кіровоградського комбінату громадського харчування.

Г. ІВАНЧЕНКО.

ПІСЛЯ ВИСТУПУ
«МОЛОДОГО
КОМУНАРА»„КАНІКУЛИ
ЗАТЯГУЮТЬСЯ...“

Під таким заголовком в номері «Молодого комунара» за 8 лютого 1975 року було опубліковано критичну статтю. В ній йшлося про недоліки у внутрішніспілковій роботі комсомольської організації Олександрійського райоб'єднання «Сільгосптехніка».

Як повідомив редакцію перший секретар Олександрійського райкому комсомолу М. Шанданенко, факти, наведені в статті, мали місце. Статтю обговорили на комсомольських зборах райоб'єднання та на засіданні бюро райкому комсомолу.

Комсомольська документація приведена в порядок, прийнято конкретні заходи по усуненню недоліків, вказаних у статті.

ШКОЛА. УРОК. УЧЕНЬ.

НАСТУП НА „ТРІЙКУ“

Перше півріччя наш клас закінчив без нестигаючих. Вісім членів ВЛКСМ стали ударниками навчання. Та все ж на січневих комсомольських зборах відповідальна за успішність Олена Василенко виступила з різкою критикою. Вона говорила, що в нашому класі є комсомольці, яких влаштовує «золота середина», і що важлива подія в житті Спільки — обмін комсомольських квитків — як ніколи зобов'язує кожного працювати на повну силу.

Наступати на «сіру» трійку ми вирішили по-різному. Віктора Шумилова та Ріту Перебосєву зобов'язали поліпшити свої знання. За слабшими — Сашком Безпаловим, Валерієм Гаркушею — закріпили відмінників. Рейдова бригада взяла під контроль тих, хто пропускає заняття.

Всі взялися до роботи принципово, енергійно. Так члени рейдової Наташа Міняйлова та Лариса Васильєва допомогли Валі І. повернутися до школи. Дівчина вирішила, що в неї не вистачить сил подолати важку програму дев'ятого класу і їй краще залишити школу.

На відкритих комсомольських зборах Валі говорила щиро, рада, що, нарешті, побудула душевного тягара. Тоді ж ударниця Наташа Міняйлова взялася допомогти їй надолужити програне.

Важко даяся нам і Альоша Зайцев. Альоша займається боротьбою. (До речі, захоплення цим видом спорту він передав ще кільком хлопцям). Тренування комсомольців віддавав увесь вільний час, до навчання ж

ставився байдуже. Навіть з гуманітарних дисциплін мав «три». Члени бюро Лариса Отрошко та Саша Чумак не раз переконували Олексія, що людині, крім фізичного гарту, потрібен і духовний. Та все марно. Тоді вирішили запросити на екскурсію до Канева. Хоч почули у відповідь як завжди «ніколи» — це відстали, доки не отримали згоду.

З мандрівки Альоша повернувся переповнений враженнями. Це дало потрібний ефект. Тепер у щоденнику хлопця немало «четвірок». Поліпили свої знання у цій чверті також Віра Малиновська, Саша Геріх, Оля Кириченко.

Сподіваємось, що до обміну комсомольських квитків наші учні прийдуть з хорошими результатами.

С. ЦВЕЧЕНКО,

секретар комсомольської організації В-Б класу середньої школи № 17, м. Кіровоград.

ПАМ'ЯТАЄМО ВІКТОРА ВІКНІША

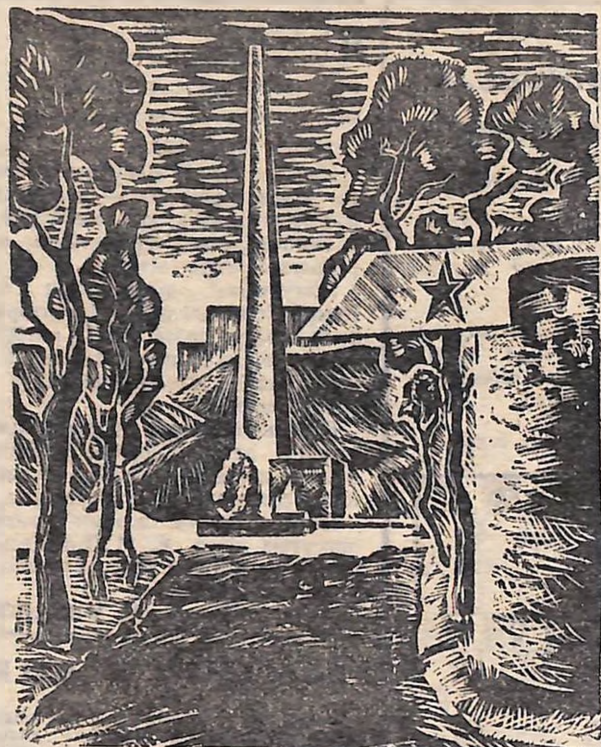
Плануючи свою роботу по військово-патріотичному вихованню молоді, комітет комсомолу нашого училища накреслив цілий ряд заходів.

Комсомольці училища включилися в експедицію «Слава». Визначивши свій маршрут, вирішили побувати у колишніх партизанів і підпільників, учасників оборони Москви і Ленінграда, героїв Сталінградської битви, завітати до тих, хто дійшов фронтовими дорогами до Берліна. Ми вже побували у

Сергія Тарасовича Осиняжського, який був воєнним разом з білоруськими партизанами. М. Ю. Федоренко розповіла нам про діяльність підпільників на території Кіровоградщини. В ході експедиції юнаки та дівчата групи № 14 зібрали матеріал про подвиг гвардії лейтенанта Віктора Вікніша, який героїчно загинув, визволяючи наш район. Тепер вони листуються з матір'ю Вікніша, хочуть зустрітися з нею під час поїздки до міста-героя Києва.

Завітавши до ветеранів, ми даруємо їм квіти і сувеніри, записуємо їх розповіді на плівку. А на вечорах бойової слави підбиваємо підсумки походів маршрутами експедиції «Слава».

О. ДАВИДЕНКО,
секретар комсомольської організації Капітанівського профтехучилища № 10, Новоміргородський район.

ВІЧНИЙ ВОГОНЬ.

Малюнок **В. ЖУЖГОВА.**
м. Кіровоград.

ЗАДОВОГО до розмови з комсомольськими та дтсаафівськими активістами району я завітав до кімнати бойової слави Кальніболотської СШ-Стенди, які там виставлені, свідчили про те, що питання військово-патріотичного виховання молоді в школі надають неабиякого значення. На великому щиті — портрети комсомольців, які героїчно загинули в роки Великої Вітчизняної війни. Над ними написи:

«Герої не вмирають, їх імена безсмертні». Поряд — стенд, де розміщено портрети фронтовиків-односельців. Тут же фотознімки з військових частин, вищих навчальних закладів. Це — колишні випускники школи, які вирішили стати офіцерами: Василь Єременко, Василь Топтун, Віктор Сидоренко, Володимир Широкопояс, Володимир Черкашин, Іван Ярошенко, Сергій Занізра. Два сини інваліда Великої Вітчизняної війни М. М. Кортішка Анатолій та Віктор теж стали офіцерами...

Заступник директора школи С. І. Кистря підкреслює:

— Так, наші учні в усьому хочуть наслідувати своїх батьків. А ми намагаємося навчити їх мужності, вірності Вітчизні.

Згадує про поїздки до міст-героїв, пошуки червоних слідопитів. А потім пропонує завітати в 6-А клас. Тут вчителька Віра Іванівна Ралко почала урок мужності. Піонери ведуть розмову про діяльність підпільної комсомольської організації «Спартак» села Красногірки Голованівського району. Крайні учні цього класу Оля Карбовська, Женья Литвиненко, Таня Кривенко, Сергій Литвиненко завели щоденник на ім'я Михайла Громова, Люби Рімар, Олімпіади Ястремської, Сави Самчишина. В них — лише п'ятірки.

Часто приводять вчителі своїх вихованців у народний краєзнавчий музей села. Численні експонати знайомлять їх тут з бойовими біографіями односельців, які брали

участь в громадянській війні, молодими підпільниками. Експозиція з історії Великої Вітчизняної війни відкривається документами про колишнього секретаря райкому комсомолу О. Бражню, яка загинула від рук фашистського ката. Тут особисті речі підпільниці, атестат про закінчення педучилища. Закінчується експозиція матеріалами про воїнів-земляків, які зі зброєю в руках дійшли до Берліна. Серед фронтових листів лежить поштовка фотографія. Її прислав з Берліна своїй сестрі Василь Магар в червні 1945 року. На звороті напис: «Ми — біля рейхстагу».

де живуть ветерани війни і привітали їх з річницею Радянських Збройних Сил.

Плідно попрацював у дні місячника клуб «Юний патріот», створений при районній бібліотеці. Піонери продовжили пошук невідомих солдатів, надіслали десятки листів в усі куточки країни. І знову їх рукописна книга про подвиги воїнів-визволителів поповнилась новими сторінками з історії рідного краю.

Репорт з Ганнівської воєнної школи:

— Проведено тематичні збори «Герої-піонери», «В битвах гартувана».

З Небелівки:

— Готуючись до 30-річчя Перемоги, в сільському Палаці культури комсомольські активісти разом з культармійцями влаштували вечір пам'яті Героя Радянського Союзу П. С. Гришка, нашого односельця, який загинув у бою під Будештом.

З Торговиці:

— Юні тимурівці нашої школи поздоровили з святом сорок ветеранів війни, побували в сім'ях загинувших воїнів, допомогли впорядкувати подвір'я.

В плані роботи райкому комсомолу по військово-патріотичному вихованню молоді — «Тижні пам'яті героїв», «Зіркова естафета», агітпробіги, спортивні змагання на призы героїв-земляків.

— Спеціальні рейдові бригади вирушають в ці дні у кожне село району, розповідає секретар райкому ЛКСМУ Іван Олександров. — Щоб допомогти молоді упорядкувати могилу загинувших воїнів, обладнати куточок бойової слави, зібрати матеріали для музею, який хочемо відкрити в райцентрі. На контроль хід соціалістичного змагання під девізом «За себе і за того хлопця». Нагородити молодих трудівників, які відзначаються під час вахти Перемоги, вручать колишні фронтовики...

Прагнучи зустріти 30-річчя Перемоги щонайкращими успіхами в праці і громадському житті, юнаки та дівчата ще і ще раз хочуть довести свою вірність ідеалам, за які йшли в бій їх батьки.

М. ШЕВЧУК,

спецкор «Молодого комунара», Новоархангельський район.

Літературно-мистецький

клуб

«ГРОНА»

Велика сила почуття

Фільм «Романс про закоханих» викликав велику кількість, часто зовсім протилежних за своїми оцінками суджень.

Про це свідчать і листи-відгуки, які надходять до редакції. Авторів листів висловлюють свої думки, розмірковують над подіями у фільмі, судять про вчинки героїв.

Треба відзначити, що всі листи, які надійшли до редакції, об'єднані спільним твердженням: «Романс про закоханих» — фільм потрібний, корисний для молоді. Кілька з надісланих відгуків ми сьогодні друкуємо.

«...Нам, молодим, фільм приніс багато нового, свіжого. Вважаю це удачею авторів кінострічки, які змогли показати піднесення, що допомагає нам жити повнокровно і, врешті, без чого життя стає біднішим і малоцікавим.

У нас досі ведуться суперечки про цінність цього фільму. Чи доцільна ота поетичність, чи не затушовує вона життєвої правди?.. Фільм десь іноді відривається від реальності, а його герої — від «землі».

Відверто признаюся, мені далеко не до вподоби «солоденькі сюжети» на екранах, де часто все заздалегідь розкладене по лоточках, одностороннє, з щасливим або ж трагічним кінцем. Такі фільми лише «лоскочуть нерви». А думати, розуміти і бачити прекрасне примушують саме такі фільми, як «Романс про закоханих». Зі мною згодиться, мабуть, кожній глядач, що хочеться відчувати, знайти в собі щось подібне, чисте й високе, після того, як протягом двох серій живеш життям головних героїв...

В. БАХТІН,

інженер-технолог заводу «Червона зірка».

«Любов... Батьківщина... Ці поняття втілює Сергій, коли під час служби в армії разом з друзями йде рятувати людей. Недаремно епізоди боротьби за життя чергуються з мирними картинками щастя. Адже і одне, і друге освітлене високим почуттям любові, зажди який, власне, і не сталася загибель героя.

Здається, що у «Романсі» любов є тим, без чого не було б героїв кінофільму, не з'явилася б сама стрічка. Мужність позначена любов'ю матері Сергія, роль якої виконує Є. Солодова. Її впевненість у тому, що смерть сина за батьківщиною — це продовження його життя, відверість почуття, коли вона показує фотографії маленького Сергія як незнайомій жінці в літаку, переконують нас у силі її любові.

Ніжна, розсудлива, мудра у «Романсі» мати Таня (І. Савіна). Саме її любов допомагає дочці здолати гіркоту втрати коханого. І тоді, коли Сергій повернувся, а Таня вже вийшла заміж за іншого, мати, ця всерозуміюча жінка, з сумом і болем дивиться крізь скляні двері під'їзду, відчуваючи свою материнську відповідальність за долю юнака.

...Якщо вперше вижити героєві допомагає любов до життя, то вдруге — саме любов людей. Сергій втрачає Таню, і моральний стан його цілком зрозумілий. Але навіщо показувати людей, яких ще так недавно він любив, і які любили його, людей, які живуть, мріють в його чорно-білому світі? Адже саме вони: дружина, мати, брати, взагалі, усі люди — і ті, які кожного дня стають пасажиром його автобуса, і ті, які йдуть з ним поруч по вулиці — своєю любов'ю допомагають йому віднайти своє щастя, своє кохання... І саме це всеосяжне почуття любові повинно залишитися у нас назавжди...

О. КУБРЯНСЬКА,

учениця 10 класу Кіровоградської СШ № 34.

«...Таня забуває свого коханого так швидко. Я впевнена, що вона по-справжньому не кохала Сергія, або, що найвірогідніше, — вийшла заміж за Хокеїста без високих почуттів. Здається, вона жаліє свого чоловіка. У всякому разі, вона не здатна подолати усі труднощі заради свого кохання, знайти в собі силу, щоб діждатись найдорожчої людини. Вона зраджує і Сергієві, і собі, і, хоч відомий вислів «від добра добра не шукають», все ж Таня вчинила як легковажна особа, така собі вискокала...

Мені дуже сподобався Сергій. Він серйозний хлопець, чесний, може по-справжньому кохати, піклуватися про дівчину, не залишить її в тяжку хвилину.

Л. ДМИТРЮК,

технік-технолог».

«...Часом люди розуміють і судять інших відповідно до своїх поведінок. Чула від глядачів: «...Вона сказала, що любові не просять, що раніше Сергій не просив». «І матері здивовано — мовляв, про яку честь та говорити, коли в серці лише кохання?»

Тільки людина з міщанськими поглядами не відчує істинної краси і моральної чистоти у поведінці і словах щасливої дівчини. Невже фільм змалював юних чинити в житті саме так, як, приміром, Таня? Тисячу разів — ні! І в цьому не слабкість, а сила фільму. Тих, кому за віком ще не дозволено дивитись такі фільми, виховують лише на позитивних прикладах (ім не під силу розібратись, що таке «добре», а що — «погано»). Юнаків і дівчат — кому адресовано фільм — якраз і необхідно для їх морального загартовування виховувати подіями і почуттями, які виносять на суд глядача «Романс».

Важливо те, що у фільмі багато ситуацій, від яких можна відштовхнутися для того, щоб повести пристрасну розмову на диспуті. Адже у зіткненні різних точок зору і викристалізовуються правильні погляди, переконання. Чи випадково показано кришталевий посуд, що відразу ж з'явився в квартирі Тані? Чи малозначною була репліка матері: «Живі по-людськи жити»? Врешті, чи завжди перше діло захоплення, искрово виражені емоції, переживання переростають у тривогу, сталі почуття, що коханням зветься?

На мою думку, фільм відповідає назві, тому що в ньому особливо тонко й глибоко переданий душевний світ героїв, відображене широке коло явищ нашої радянської дійсності.

Т. Н. МІЛІЕР,

викладач Кіровоградського педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна».

На теплому, весняному сонечку...

Фото **С. ФЕНЕНКА.**
Долинський район.

СПОРТ

Керівник клубу —
кандидат у майстри спорту
Г. ДУБІВКА.

За численними побажаннями читачів «Клуб 64-х клітин» та обласна шахова федерація оголошують черговий шаховий конкурс. Він проводиться у два тури. Кожен складається з 10 завдань. Підбиватимуться підсумки першого туру — 1 черв-

ня, другого — 1 листопада 1975 року.

Згідно з єдиною Всесоюзною спортивною класифікацією учасники нашого заочного шахового змагання, які виконають не менше шести завдань, одержать четвертий розряд, а тим, хто надішле правильну відповідь на 8 завдань, буде присвоєно третій розряд.

Переможцями вийдуть ті, хто набере найбільшу кількість очок. В залік на спортивний розряд входять лише очки за розв'язання шахових задач, етюдів, комбінацій. Читачі, які надішлють правильні відповіді на завдання конкурсу, будуть нагороджені дипломами.

Абсолютний переможець конкурсу отримає спеціальний приз «Клубу 64-х клітин».

Отже, друзі, запрошуємо вас до поєдинків. Відповіді надсилайте в десятиденний строк з часу опублікування завдань.

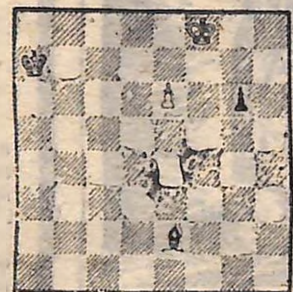
Запрошуємо до поєдинків

ЗАВДАННЯ № 1

1. Хто з українських шахістів був чемпіоном світу серед юнаків? (1 очко).

2. Між якими шахістами була зіграна партія, яку назвали «вічнозалежною»? (2 очка).

3. Розв'яжіть етюд:

Білі починають і роблять пі-
чию.

Спорт в країнах капіталу

ДОЛАР НА ШАХОВОМУ КОНІ

Долар магчу на світову шахову корону, як і раніше, не вирішена. Роберт Фішер все ще грає не в шахи, а в невдачу. Але заокеанський навколоспортивний бізнес вже пішов «2 — є4».

Американці відчують, як на них накопиться перший приступ шахової істерії. Її шугиний збудник — світ комерції, для якого всі партії майбутнього чемпіонату мають вигляд одного гігантського гамбіту.

Вже сьогодні на телеэкрані в пресу мчить потік реклами, яка закликає американця: готуйся! Те, що відбувається влітку 1975 року, — у 20 разів грандіозніше того, що було в 1972. Згадай іспанські виставки Боббі. Його зацікавлення, таємничі електронні крики, згадай і готуйся! Все це повториться на Філіппінах в 20-разовому збільшенні!

Навряд чи хто з американців сумнівається, що матч А. Карпова — Р. Фішер, якщо він відбувається, буде цікавою спортивною подією, але спочатку багато хто не міг зрозуміти: звідки ця цифра 20? Їм охоче пояснюють вчені мужі з рекламних агентств. Це частка вирахувана шляхом ділення суми, яку обіцяють Філіппіни, на винагороду в Рейк'явіку.

П'ять мільйонів доларів — це ж другий грошовий приз за всю історію світового спорту! Рекламні тексти повідомляють, що придбання нового кольорового телевізора спеціально для прийому передач з Маніли — лише дрібна витрата в ім'я історичного видовища. У свою чергу, лише жіночі баночки у модну шахову клітику здатні повернути подружжю втрачену повноту почуттів...

Підраховано, що в ці дні на американських прилавках з'явилось 15 книжок на шахові теми. Але, як вважають американські ж рецензенти, вони не принесуть великої користі ні професіоналам стародавньої гри, ні новачкам.

Розкішно видрукуваний том «Світ шахів» яскраві репродукції абстрактних картин, які — якби не «шахові» пазли — навряд чи зацікавили б покупців. Крім комерційних спекуляцій у «Світ шахів» є ще один, так би мовити, четвертий вимір. Його видно на сторінках, де один з співтворців книги міжнародний майстер Ентоні Сейд не шкодує сил для створення словесного монумента Роберту Фішеру. Фішер зображується «великим», «безцінним», «вірним своїм принципам» і, звичайно, «незрозумілим». Людство навіки в борту у Фішера за те, що він іноді сідав за шахову дошку, певкопав автор. Можна лише здогадуватися, додумався Сейд до цього сам чи переказує слова тих, хто сьогодні бажає перевернути догори дном традиції чемпіонатів і праянла Міжнародної шахової федерації (ФІДЕ) задля притих «незрозумілого».

А от і книга для домашньої бібліотеки Анатолія Карпова — «Як перемогти Роберта Фішера». Її автор Едмар Медніс, заветсья.

добросовісно шукає у чемпіона його ахіллесову п'яту. На 282 сторінках Медніс переглядає більше 60 партій, які програв Фішер за останні 16 років, і розкладає їх по полицях. Кому програв? У якому віці? Грав Фішер чорними чи білими? Але замість Ахіллеса з його злощасною п'ятою перед читачем, схоже, виникає образ непереможного, невраждебного Геркулеса-Фішера, як вважає автор, найщасливішого гротесктера за всю історію шахів. З 576 партій, які зіграв Боббі з тих пір, як став чемпіоном США у 14-річному віці, він виграв 327 і зрів до шістнадцяти 188. Після читання книжки «Як перемогти Роберта Фішера» у людини, яка цю справу замислила, повинні опуститись руки. Чи ж можна перемогти надаючись?

Багато шахових спеціалістів в Америці не у захваті від цієї маси публікацій, яка насалджує культ Фішера і розрахована на створення атмосфери психозу навколо матчу, який, як відомо, може і не відбутись. «Якщо Фішер гратиме в 1975 році, любитель шахів, звичайно, залишиться йому вдячним», — зазначає оглядач Бред Даррак. — Якщо ні, то гра все ж виживе з причин, описаних в одній з новел Стефана Цвейга». І Даррак наводить чудовий, поетичний вислів письменника про шахи — «королівську гру, яка «вбиває пудгу, загострює почуття, зміцнює дух».

У запізнілу суперечку з Цвейгом, а точніше, з любов'ю людства до шахів, вступає Олександр Кокберн, автор ще однієї американської навколосахової повинки — «Пристрасть вероб». Для Кокберна шахова фігура — лише товчак, яким можна розбити і перемішати компоненти західних бестселерів: насилля, психопатологію, секс.

Якби попередити не маячив сенсацийний матч на першість світу, Кокберн, очевидно, написав би просто ще один низькопробний детектив, який прилягався б на полицях. Але сьогодні він урочисто розмазує кров і бруд по шаховій дошці.

Король — батько, ферзь — мати, вигадує автор, тому гра символізує сімейний злочин, вбивство в дузі античної трагедії. В запаленому мозку Кокберна шахові правила трансформуються у прояв «жорстоких інстинктів і тваринних пристрасей». Шахи це — паранойя, соціально безглуздий танок смерті.

«Пристрасть вероб» сприймається як історія душевної хвороби самого автора. Переплетена в обкладинку і викинуто у продаж по сім доларів дев'яносто п'ять центів за екземпляр, вона зацікавить, можливо, не тільки психіатрів. Це точний символ розпаду духовних цінностей, їх дегуманізації в суспільстві, де на коні, — в тому числі і шаховому — не людина, а долар.

В. СИМОНОВ.
(ЛПН).

УСПІХ
РАДЯНСЬКИХ
ФІГУРИСТІВ

Три комплекти золотих медалей з чотирьох, які розігрувалися на чемпіонаті світу з фігурного катання в американському місті Колорадо-Спрінгс, завоювали радянські спортсмени. В неділю, 19-річна спортсменка Ірина Моїсєєва та 20-річний Андрій Мішенков в останній день світової першості здобули відмінну перемогу в змаганнях танцювальних дуєтів. Москвичі з великими піднесеннями виконали довільний танець і впередили американську лару Колін О'Коннор — Джим Міллз, яка лідирувала після обох раундів танців. Моїсєєва і Мішенков змогли гідно замінити неодноразових чемпіонів світу з цього виду фігурного катання, своїх співвітчизників і земляків Людмилу Пахомову та Олександра Горшкова, які не виступали через хворобу Олександра. Сума балів нових чемпіонів світу — 205,48 (сума місць — 13). На другому місці — танцюристи з США О'Коннор — Міллз — 205,12 (19), на третьому — англійці — Хіларі Грін — Глenn Уотте — 199,46 (30). В одинокому катанні у чоловіків першість в Сергія Волкова, серед жінок — у Діанн де Леу з Голландії, у змішаних спортивних пар — Ірини Родіної та Олександра Зайцева.

Газета виходить
у вівторок, четвер,
суботу.

НА СВОЄМУ черговому засіданні літстудії «Сівача» обговорили поетичний доробок кіровоградки Людмили САПІТОНОВОЇ.

Навколо віршів відбулась доброзичлива ділова розмова — про вагомість поетичного слова, про поетичний задум та його втілення, про точність метафоричного бачення світу.

Літгуртківці, відзначивши образну своєрідність деяких віршів автора, звернули увагу проте на їх риторичність та описовість, на неточність стилістичних конструкцій, інколи невірне римування тощо.

Конкретні ділові зауваження, безумовно, дадуть користь початкуючій поетесі, котра наполегливо шукає у нашому сьогоденні власну стежину.

Потім з своїми творами познайомили присутніх лікар Е. М. Тишківська та студентка другого курсу музичного училища Ганна Бродська.

М. МИХАЙЛЮК.

«СІВАЧ» ОБГОВОРЮЄ
ДОРОБОК МОЛОДИХ

Людмила САПІТОНОВА.

Шелестить під ногами листя,
В павутинні прозорім сад.
То блукає притихлим містом
Листопад, листопад.

Одягнув мереживом землю
В золотаво-мрійний наряд.
Володіє чарівним пензлем
Листопад, листопад.

Жовтий колір — на знак розлуки.
А чи сумно мені? Навряд!
І до мене простяг вже руки
Листопад, листопад.

Тож тужить мені чи радіти
Від чарівно-сумних припад?
Наді мною гойдає віти
Листопад, листопад...

ЗУСТРІЧ З ПОЕЗІЄЮ

Нещодавно в жіночому гуртожитку № 4 заводу «Червона зірка» відбувся літературний вечір, на який були запрошені члени обласної молодіжної літературної студії «Сівач», що працює при редакції газети

«Молодий комунар». Шанувальницям поетичного слова читали свої твори члени обласного літературного об'єднання поети Євген Железняков, Олександр Швець, молода поетеса Людмила Сапітонова.

По закінченні вечора молоді літератори ознайомились з виставкою творів самодіяльних художників гуртожитку Віри Буйкової і Людмили Балакай. І господарі і гості залишилися задоволені творчою зустріччю.

В. БАРАМБА.

НОВИНИ
ЕКРАНА

НА КИЇВСЬКІЙ СТУДІЇ ХУДОЖНИХ ФІЛЬМІВ ІМЕНІ О. П. ДОВЖЕНКА ЗАКІНЧУЮТЬСЯ ЗІОМ-НИЙ ДИТЯЧОГО ХУДОЖ-НОГО ФІЛЬМУ-КАЗКИ «Я БІЛЬШЕ НЕ БУДУ». НОВА СТРИЧКА РОЗПО-ВІДАЄ ПРО ШКАВІ І ПОВЧАЛЬНІ ПРИГОДИ ШКОЛЯРА. АВТОРИ СЦЕНАРІЮ — ЗІНОВІЙ ГЕРДТ І МИХАЙЛО ЛЬВОВСЬКИЙ. РЕЖИ-СЕР-ПОСТАНОВНИК — ЄВГЕН ШЕРШОВИЧ.

НА ФОТО: РЕЖИСЕР-ПОСТАНОВНИК ЄВГЕН ШЕРШОВИЧОВ З ВИКО-НАВЦЕМ ГОЛОВНОЇ РО-ЛІ МОСКОВСЬКИМ ШКОЛЯРЕМ АНДРІЄМ БАЗИКИНІМ.

(Фотохроніка РАТАУ).

«Марс-3» —
експонат музею

Експозиція державно-го музею історії космо-навтики імені К. Е. Ціол-ковського в Калузі по-повнилася новим уні-кальним експонатом — автоматичною міжпла-нетною станцією «Марс-3». Тепер у музеї налі-чується вже понад двад-цять зразків ракетної і космічної техніки.

«Екранас» —
марка надійна

Державний Знак якос-ті присвоєно кінескопу з екраном 61 сантиметр по діагоналі, який ви-пускається на Паневезь-кому заводі «Екранас» (Литовська РСР). Зобра-ження стало яскраві-шим, а строк служби кі-нескопа продовжений до шести років — це значно більше, ніж у кі-нескопа, що випускався раніше.

(ТАРС).

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.

ДНІПРОРУДНЕНСЬКИЙ ГІРНИЧИЙ ТЕХНІКУМ

оголошує прийом учнів
НА 1975 — 1976 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

на денне і вечірнє відділення для навчання за такими спеціальностями:

розробка рудних і нерудних родовищ; гірничо-електромеханіка; будівництво гірничих підприємств; промислове і цивільне будівництво.

В технікум на денну форму навчання приймаю-ться юнаки з освітою за 10 і 8 класів. Вступні скза-мени провадяться з 1 по 21 серпня 1975 року. Всі уч-ні забезпечуються обладнанням гуртожитком і підви-щеною стипендією. Заяву про прийом і необхідні до-кументи приймаються з 1 червня по 14 серпня 1975 року.

Адреса технікуму: Запорізька область, м. Дніпро-рудне, гірничий технікум, тел. 38-00, 38-04.

ДИРЕКЦІЯ.

ВОРОНЕЗЬКИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ

продовжує прийом

НА ЗАОЧНІ ПІДГОТОВЧІ КУРСИ.

На курси приймаються особи із середньою освітою та учні 10 класів.

Слухачі заочних підготовчих курсів забезпечуються методичними вказівками, які ними виконуються, і надсилаються до інституту для перевірки і рецензу-вання. Після перевірки вказані роботи надсилаються курсантам для аналізу зроблених помилок. Методичні вказівки дають змогу заочно підготуватися до вступу до інституту. Слухачі, які виконали контроль-ні роботи вчасно, з 15 по 30 липня викликаються на навчально-підготовчу сесію, без додаткової оплати.

На період навчання і здачі вступних екзаменів курсантам надається гуртожиток.

Для вступу на заочні підготовчі курси необхідно подати особисто або надіслати поштою такі доку-менти:

заяву на ім'я ректора інституту з вказанням фа-культету, на який вступатимете; квитанцію про пере-каз грошей за навчання; довідку з місця роботи або навчання (для школярів).

Гроші за навчання на заочних підготовчих кур-сах — 20 карбованців — надсилаються поштовим пе-реказом на розрахунковий рахунок № 141021 Воро-незького міськуправління Держбанку.

Адреса інституту: 394013, м. Воронеж, вул. Тиміря-зева, 8, Воронежський лісотехнічний інститут, підго-товчі курси.

РЕКТОРАТ.

Наша адреса і телефони

316050, ГСП, Кіровоград-50, вул. Пушкарського, 36.
Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-43-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи — 2-45-36, відділу вій-ськово-патріотичного виховання та спорту — 2-46-87.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова
обласного управління у справах видавництва,
поліграфії і книжкової торгівлі,
м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.